

**Obvestilo pridelovalcem ameriških borovnic,
13. maj 2020****Nujna spomladanska opravila v
nasadih ameriških borovnic**

Povsem zimska opravila (rez, zimsko gnojenje, vzdrževanje opore in zaščitne ograje), smo v nasadih ameriških borovnic že opravili.

Na vrsti so spomladanska opravila, med katere prištevamo dognojevanje, vzdrževanje kislosti rastišča, namakanje, redčenje plodov, pletev, prve košnje medvrstnega prostora, razpiranje in kontrola mreže po cvetenju borovnic ter varstvo pred škodljivimi organizmi. Med slednjimi, se je v letošnjem letu največkrat pojavilo vprašanje o zaščiti pred voluharjem. Zaradi suše, po več letih, ni bilo problemov s cvetno monilijo.

Dognojevanje z dušikom

Spomladansko dognojevanje z dušikom v nasadih ameriških borovnic vseh starosti ima več namenov. Eden je - oskrba rastlin z dušikom v času najbolj intenzivnega razvoja od cveta do zelenih plodov. Drugi namen uporabe dušika je za nasade, ki so zastrti z žaganjem ali sekanci. Ob razkroju zastirke je poraba dušika zelo velika, zato je nujno potrebno dodajanje. Če je potrebno zakisati tla (znižati pH) priporočamo uporabo amon sulfata, ki je fiziološko kislo gnojilo.

Dušika ne dodamo v enem, ampak v več obrokih v nekajdnevnih razmikih. Običajno v 2 do 4 obrokih. Če dognojujemo ročno, uporabljamo granulirane oblike dušika. Lahko dognojujemo tudi preko namakalnega sistema. Borovnice dušik sprejemajo v amonijski obliki, zato je taka oblika tudi najbolj

priporočljiva. Slabo prenašajo nitratne oblike dušičnih gnojil.

Pri ročnem dognojevanju mora biti tretiranje zelo natančno, okrog rastlin (glej sliko). Velike koncentracije gnojil poškodujejo koreninski sistem. Priporočljivo je gnojiti pred dežjem ali gnojilo plitvo vdlati in nato namakati.

Količine potrebnega dušika je pomembno izračunati tudi na osnovi lastnosti tal. Lahka šotna tla načeloma gnojimo tako kot lahka peščena tla. Okvirno na leto gnojimo 60 kg na ha. Pri visoki, na novo poleženi zastirki je potrebno dodano količino povečati (do 40 kg dušika/ha).

Vzdrževanje kislosti rastišča

Tla zakisujemo pred napravo nasada, med rastjo rastlin pa kislost vzdržujemo. Sredstva za uravnavanje ali popraviljanje kislosti (žveplo – grannulirano ali v prahu, zelena galica, amonsulfat). Na posajeni površini lahko uporabimo do 200 kg čistega žvepla/ha. Če uporabite Zeleno galico, upoštevajte priporočila proizvajalca. Pri uporabi amonsulfata naj bo vodilo količina potrebnega dušika/ha.

Kislost vzdržujemo tudi z rednim zimskim gnojenjem s kalijem in fosforjem (superfosfat, monoamonijev fosfat).

Namakanje

Borovnica ne prenese suše. Največ vode potrebuje v času od cvetenja do zorenja plodov, vendar tudi po obiranju. Suša v poletnih mesecih povzroči intenzivno diferenciacijo brstov in razvijejo se vejice popolnoma brez listja. Plodovi na takih poganjkih so drobni in zelo slabega okusa. Borovnice v obdobju od junija do septembra potrebujejo 25-37 mm padavin/teden. Če ni dežja,

je vodo potrebno nadomestiti z namakanjem. Zalivanje naj bo zmerno.

Več o namakanju v drugih tehnoloških navodilih.

Gnojilo raztrosimo v krogu okrog rastline – ne v grm

V sušnem vremenu gnojilo vdelamo v tla

Z gnojenjem v grm lahko povzročimo sušenje mladih, občutljivih poganjkov, ki v tem času izraščajo iz tal.

Redčenje plodov

Kljub nizkim temperaturam pred začetkom in v času cvetenja, je v letošnjem letu nastavek plodov zelo velik

Na mladih rastlinah v prvem popolnoma, v drugem letu pa deloma odstranimo plodove oz. cvetove.

V polni rodnosti plodove redčimo pri posameznih rastlinah. Pri borovnicah je zelo pogosta preobloženost, zato je plodove nujno potrebno redčiti. Preobložena veja bo ob obiranju imela drobne in po okusu slabše plodove. V prihodnjem letu so take veje brez pridelka ali pa se posušijo.

Redčenje izvedemo takoj po cvetenju oz. v fazi drobnih plodov. Na neolistanih vejah (primer glej na spodnji sliki) preobilan pridelek odstranimo s škarjami. Odrežemo posamezne rodne vejice ali cele veje do prvega močnejšega poganjka.

Preobilan nastavek je posledica več faktorjev (blaga izmenična rodnost, formiranje rodnih brstov v predhodnem letu, neustrezna rez, sorta). Med najbolj obloženimi sortami v letošnjem letu so Liberty, Aurora in Elizabeth.

Preobložena rodna veja

Varstvo pred škodljivimi organizmi

Povezava – Prognošična obvestila /Sadjarstvo

<http://agromet.mkgp.gov.si/PP/Notices?page=4&CenterID=1&CategoryID=1&Year=2020>

Pripravili:

Darinka Koron in Alenka Caf

v imenu 'Skupine za jagodičje'